

Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Факультет економіки та інформаційних технологій
Кафедра фінансів, обліку та фундаментальних економічних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА

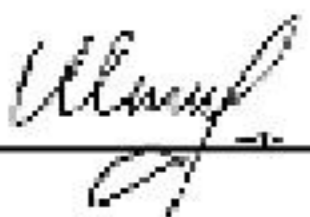
СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки	<u>другого (магістерського) рівня вищої освіти</u> (назва рівня вищої освіти)
галузі знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальності	<u>072 «Фінанси, банківська справа та страхування»</u> (код і найменування спеціальності)
освітньо-професійної програми	<u>«Фінанси, банківська справа та страхування»</u> (назва освітньо-професійної програми)
тип дисципліни	<u>професійної підготовки</u>

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

Шчулер І.Ю
(прізвище, ініціали)

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою фінансів, обліку та
фундаментальних економічних дисциплін
протокол № 1
від «28» серпня 2020 року

Завідувач кафедри

Сугак Т.М.
(прізвище, ініціали)

Розробники: Бігдаш Володимир Дмитрович, старший викладач кафедри фінансів, обліку та фундаментальних економічних дисциплін.

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська.

Статус дисципліни: обов'язкова.

Передумови вивчення навчальної дисципліни: оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями з таких дисциплін як: «Страховання», «Страхові послуги», «Фінансовий ринок» та набуття ними відповідних фахових компетенцій.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» є фінансові аспекти управління процесами створення та ефективного використання потенціалу страхових організацій.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться **120** годин **4** кредити ECTS.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Страховий менеджмент» є формування у здобувачів вищої освіти знань з підготовки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній і гармонізацію фінансових інтересів споживачів страхових послуг, власників і персоналу страхових компаній, посередників та держави.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» є набуття здобувачами вищої освіти стійких знань з теорії та практики управління страховою компанією, надання страхових послуг, оцінювання ризиків, урегулювання страхових претензій.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Страховий менеджмент» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти **компетентностей:**

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК8. Здатність працювати у міжнародному контексті

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові)компетенції:

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» здобувач вищої освіти повинен досягти таких запланованих результатів навчання:

ПРН 1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПРН 2. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 3. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПРН 4. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 7. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН 8. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.

ПРН 9. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПРН 12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	ла б	с.р		л	сем.	пз	ла б	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи страхового менеджменту												
Тема 1. Комерційне страхування та його розвиток в Україні	11	2	-	2	-	7	11	1	-	-	-	10
Тема 2. Сутність і характерні риси страхового менеджменту	11	2	-	2	-	7	11	1	-	-	-	10
Тема 3. Планування страхової діяльності	9	1	-	1	-	7	9	1	-	-	-	8
Тема 4. Організація страхової компанії	9	1	-	1	-	7	10	1	-	-	-	9
Тема 5. Управління діяльністю страховика	11	2	-	2	-	7	11	-	-	1	-	10
Тема 6. Контроль та звітність страхової компанії	11	2	-	2	-	7	11	-	-	1	-	10
Разом за змістовим модулем 2	62	10	-	10	-	42	63	4	-	2	-	57
Змістовий модуль 3. Функції та ключові напрямки страхового менеджменту												
Тема 7. Управління маркетинговою діяльністю	11	2	-	2	-	7	11	1	-	-	-	10
Тема 8. Управління ризиками страхової діяльності	12	2	-	2	-	8	12	1	-	-	-	11
Тема 9. Управління перестраховальною діяльністю	11	2	-	2	-	7	11	-	-	1	-	10
Тема 10. Управління фінансовою діяльністю страховика	12	2	-	2	-	8	12	-	-	1	-	11
Тема 11. Управління фінансовою надійністю страхової компанії	12	2	-	2	-	8	11	-	-	-	-	11
Разом за змістовим модулем 3	58	10	-	10	-	38	57	2	-	2	-	53
Усього годин	120	20	-	20	-	80	120	6	-	4	-	110

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СТРАХОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

ТЕМА 1. КОМЕРЦІЙНЕ СТРАХУВАННЯ ТА ЙОГО РОЗВИТОК В УКРАЇНІ

Основний зміст теми розкривається в питаннях: комерційне страхування, його зміст та сутність. Еволюція комерційного страхування. Зміст основних категорій комерційного ринкового страхування. Функції та принципи страхування. Види діяльності страховика. Тенденції розвитку комерційного страхування в Україні.

ТЕМА 2. СУТНІСТЬ І ХАРАКТЕРНІ РИСИ СТРАХОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Основний зміст теми розкривається в питаннях: поняття менеджменту страхової діяльності. Страхова організація як складна багатофункціональна система. Основні властивості системи: обмеженість, цілісність, взаємозалежність та взаємодія, структурність, ієрархічність та інші. Системний та ситуаційний підходи в менеджменті страхової діяльності. Принципи та функції менеджменту страхової діяльності.

ТЕМА 3. ПЛАНУВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Основний зміст теми розкривається в питаннях: економічна сутність планування в менеджменті страхової діяльності та його етапи. Умови планування в менеджменті страхової діяльності. Основні методи розробки планів менеджменту страхової діяльності. Вимоги до поточного, оперативного та стратегічного планування страхової діяльності. Основні розділи типового бізнес-плану. Технологія складання та практичної реалізації планів в страховій компанії.

ТЕМА 4. ОРГАНІЗАЦІЯ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Основний зміст теми розкривається в питаннях: зміст і принципи організації страхової діяльності. Зовнішні та внутрішні фактори, що впливають на створення різновидів організаційно-правових форм здійснення страхової діяльності на вітчизняному ринку. Основні організаційно-правові форми здійснення страхової діяльності в Україні. Акціонерна страхова компанія. Представництво, агентство, філія страхової компанії. Процес створення страхової компанії: реєстрація страховика як юридичної особи та надання юридичній особі статусу страховика. Спеціалізація страховика: страховики, що здійснюють страхування життя; страховики, що здійснюють загальні види страхування; страховики, що здійснюють перестраховування. Вимоги до реорганізації та ліквідації страховика.

ТЕМА 5. УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ СТРАХОВИКА

Основний зміст теми розкривається в питаннях: основні типи організаційних структур управління страхової компанії, їх переваги та недоліки. Обов'язки керівників вищої і середньої ланки, співробітників. Етапи вдосконалення організаційних структур. Стратегічний менеджмент страхової діяльності як динамічна сукупність взаємопов'язаних процесів: аналіз середовища, визначення місії та цілей, вибір та реалізація стратегії, оцінка і контроль реалізації стратегії. Види стратегій страхової діяльності. Стратегії бізнесу, функціональні стратегії та принципи їх формування. Складові оцінки та контролю реалізації стратегії. Стан та напрямки розвитку стратегічного менеджменту страхової діяльності в Україні. Підсистема кадрового менеджменту. Контролінг персоналу. Кадровий маркетинг. Система підготовки і перепідготовки персоналу та її організація. Роль менеджера в управлінні страховою компанією. Модель для аналізу та оцінки ділових якостей менеджера. Формування колективу страхової компанії та роль мотивації в страховій діяльності. Інформаційно-технічне забезпечення страхової діяльності. Пошук, обробка, аналіз та синтез інформації в страховій діяльності. Функції інформаційних систем в страховій компанії. Ціль, задачі і основні функції автоматизованих офісних систем в страхових компаніях. Структура офісної системи

ТЕМА 6. КОНТРОЛЬ ТА ЗВІТНІСТЬ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Основний зміст теми розкривається в питаннях: необхідність, сутність та призначення регулювання страхової діяльності. Склад системи правового регулювання страхових відношень. Страхове законодавство як інструмент регулювання страхової діяльності. Структура страхового законодавства України. Державний нагляд та регулювання страхової діяльності – завдання, функції, права й обов'язки. Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг як спеціальний уповноважений центральний орган виконавчої влади у справах нагляду за страховою діяльністю та її функції. Реєстрація та ліцензування суб'єктів страхового ринку (страховиків, посередників). Функції контролю за діяльністю суб'єктів страхового ринку, забезпечення гласності їхньої діяльності і підтримки правопорядку в галузі тощо. Вплив норм міжнародного права на формування законодавчої та нормативної бази регулювання страхової діяльності в Україні.

Змістовий модуль 3.

ФУНКЦІЇ ТА КЛЮЧОВІ НАПРЯМКИ СТРАХОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

ТЕМА 7. УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Основний зміст теми розкривається в питаннях: сутність та складові страхового маркетингу.

Зміст та завдання управління якістю страхового продукту. Класифікація страхових послуг по ознакам – ринкової активності, економічній, юридичній, по обсягу страхового захисту тощо. Управління наданням окремих видів страхових послуг: управління їх розробкою, обсягом, структурою, якістю і реалізацією. Договір страхування як основний інструмент для реалізації страхового продукту добровільного та обов'язкового страхування. Схеми процесу розробки страхового продукту. Продуктові стратегії – розробка нового продукту (товарна складова), продаж страхового продукту на нових ринках (ринкова складова). Досягнення конкурентних переваг: економія витрат компанії та використання різних типів диверсифікації. Інноваційна діяльність страхової компанії та залучення ресурсів для цього. Управління портфелем конкурентноспроможних страхових послуг. Концепція М.Портера при визначенні середовища страхового продукту і його конкурентні можливості. Аналіз страхового портфеля з використанням матриць Бостонської консультативної групи, фірми МакКінзі та інші. Управління системою продажів страхових продуктів. Особливості страхової послуги як товару. Роль продажів страхових продуктів в розвитку страхової діяльності. Поняття, типи й основні принципи функціонування систем продажів страхових продуктів. Переваги і недоліки різних систем продажів, їхній порівняльний аналіз і напрямки використання по видах страхових послуг.

ТЕМА 8. УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Основний зміст теми розкривається в питаннях: визначення поняття «менеджмент ризиків страхової діяльності», його мета і зміст. Процедури менеджменту ризиків у страховій діяльності. Особливість ідентифікації й оцінки ризиків страхової діяльності. Організаційно-технічні способи та фінансово-договірні способи управління ризиками. Особливість страхування і перестраховування ризиків діяльності страхової організації. Повний цикл управління ризиками і особливості основних етапів його застосування.

ТЕМА 9. УПРАВЛІННЯ ПЕРЕСТРАХУВАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Основний зміст теми розкривається в питаннях: визначення й зміст перестраховування. Законодавче регулювання перестраховальної діяльності. Принципи відшкодування, граничної сумлінності й особливості їх додержання. Принципи управління перестраховальною діяльністю. Норматив максимальної відповідальності. Управління пропорційним та непропорційним перестраховування. Факультативне та облігаторне перестраховування. Управління перестраховальною діяльністю з вітчизняними та закордонними перестраховиками.

ТЕМА 10. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СТРАХОВИКА

Основний зміст теми розкривається в питаннях: сутність, функції та склад фінансового менеджменту страхової компанії. Оцінка фінансових ресурсів страхової компанії, їхніх джерел і форм руху. Статутний капітал. Страхові резерви і страхові активи. Нормативні співвідношення між страховими активами і страховими зобов'язаннями. Аналіз страхових операцій, факторів управління ризиком і фінансових результатів (прибутком і рентабельністю). Планування фінансової діяльності страхової компанії. Річний і квартальний плани доходів і витрат. Контроль фінансових результатів і прибутку, обсягу страхових резервів і спеціальних фондів. Податковий менеджмент страхової діяльності. Управління інвестиційним портфелем: розміщення страхових резервів, власних коштів та інвестиційна діяльність. Фондовий ринок і робота на ньому. Управління фінансовою надійністю та платоспроможністю страховика. Управління формуванням та використанням прибутку.

ТЕМА 11. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ НАДІЙНІСТЮ СТЮ СТРАХОВИКА

Основний зміст теми розкривається в питаннях: Поняття і зміст фінансової надійності страховика та засоби її забезпечення. Управління портфелем страховика. Управління платоспроможністю страховика. Забезпечення вимог до статутного та гарантійного фондів.

Власні кошти страхової організації, їх склад та управління ними. Формування, розміщення та управління страховими резервами Управління активами як засіб підтримки платоспроможності страхової компанії Напрями розвитку управління платоспроможністю вітчизняних страхових компаній.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Комерційне страхування та його розвиток в Україні	2	1
2	Сутність і характерні риси страхового менеджменту	2	1
3	Планування страхової діяльності	1	1
4	Організація страхової компанії	1	1
5	Управління діяльністю страховика	2	-
6	Контроль та звітність страхової компанії	2	-
7	Управління маркетинговою діяльністю	2	1
8	Управління ризиками страхової діяльності	2	1
9	Управління перестраховальною діяльністю	2	-
10	Управління фінансовою діяльністю страховика	2	-
11	Управління фінансовою надійністю страхової компанії	2	-
Усього годин		20	6

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Комерційне страхування та його розвиток в Україні	2	-
2	Сутність і характерні риси страхового менеджменту	2	-
3	Планування страхової діяльності	1	-
4	Організація страхової компанії	1	-
5	Управління діяльністю страховика	2	1
6	Контроль та звітність страхової компанії	2	1
7	Управління маркетинговою діяльністю	2	-
8	Управління ризиками страхової діяльності	2	-
9	Управління перестраховальною діяльністю	2	1
10	Управління фінансовою діяльністю страховика	2	1
11	Управління фінансовою надійністю страхової компанії	2	-
Усього годин		20	4

9. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

10. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Комерційне страхування та його розвиток в Україні	7	10
2	Сутність і характерні риси страхового менеджменту	7	10
3	Планування страхової діяльності	7	8
4	Організація страхової компанії	7	9
5	Управління діяльністю страховика	7	10
6	Контроль та звітність страхової компанії	7	10
7	Управління маркетинговою діяльністю	7	10
8	Управління ризиками страхової діяльності	8	11
9	Управління перестраховальною діяльністю	7	10
10	Управління фінансовою діяльністю страховика	8	11
11	Управління фінансовою надійністю страхової компанії	8	11
Усього годин		80	110

11. Завдання для самостійної роботи

1. Сутність та призначення страхової діяльності.
2. Види страхової діяльності, її здійснення та тенденції розвитку в Україні.
3. Суть поняття страхового менеджменту. Страхова організація як складна багатофункціональна система.
4. Місце та значення системного та ситуаційного підходу в страховому менеджменті страхової діяльності.
5. Принципи та функції страхового менеджменту на різних рівнях сприйняття.
6. Сутність та призначення регулювання страхової діяльності.
7. Страхове законодавство як інструмент регулювання страхової діяльності. Структура страхового законодавства України.
8. Державний нагляд та регулювання страхової діяльності – завдання, функції, права й обов'язки.
9. Реєстрація та ліцензування суб'єктів страхового ринку.
10. Здійснення контролю за діяльністю суб'єктів страхового ринку, забезпечення гласності їхньої діяльності і підтримки правопорядку в галузі тощо.
11. Вплив норм міжнародного права на формування законодавчої та нормативної бази регулювання страхової діяльності в Україні.
12. Розвиток страхової діяльності в Україні.
13. Стратегічний менеджмент страхової діяльності як динамічна сукупність взаємопов'язаних процесів аналізу середовища, визначення місії та цілей.
14. Особливості аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища страхової організації.
15. Стратегічні цілі менеджменту страхової діяльності та чинники їх вибору.
16. Класифікація стратегій страхової діяльності.
17. Стратегії бізнесу, функціональні стратегії та принципи їх формування. Складові оцінки та контролю реалізації стратегії.
18. Стан та напрямки розвитку стратегічного менеджменту страхової діяльності в Україні.
19. Структура та принципи організації страхового менеджменту .
20. Зовнішні та внутрішні фактори, що впливають на створення різновидів організаційно-правових форм здійснення страхової діяльності на вітчизняному ринку.
21. Основні організаційно-правові форми здійснення страхової діяльності в Україні. Акціонерна страхова компанія.
22. Процес створення страхової компанії: реєстрація страховика як юридичної особи та надання юридичній особі статусу страховика.
23. Поняття спеціалізації страховика: страховики, що здійснюють страхування життя; страховики, що здійснюють загальні види страхування; страховики, що здійснюють перестраховування.

24. Організаційна структура страховика. Класифікація організаційних структур страховиків, їх переваги та недоліки.
25. Управлінський цикл страхової компанії: аналіз та планування, організація діяльності, контроль та регулювання.
26. Інформаційно-технічне забезпечення страхової діяльності. .
27. Ціль, задачі і основні функції автоматизованих офісних систем в страхових компаніях. Структура офісної системи.
28. Зміст та завдання управління якістю страхового продукту.
29. Класифікація страхових послуг по ознакам – ринкової активності, економічній, юридичній, по обсягу страхового захисту тощо.
30. Управління наданням окремих видів страхових послуг: управління їх розробкою, обсягом, структурою, якістю і реалізацією.
31. Договір страхування як основний інструмент для реалізації страхового продукту.
32. Страховий маркетинг. Розвиток продуктової стратегії страхової компанії.
33. Управління портфелем конкурентоспроможних страхових послуг. Концепція М. Портера.
34. Напрямки дослідження конкурентів: оцінка їх перспектив та дій. Позиції конкурентної боротьби, у яких можуть знаходитися страхові компанії.
35. Аналіз страхового портфеля з використанням матриць Бостонської консультативної групи, фірми Мак Кінзі та інші.
36. Сучасний стан та напрямки розвитку управління якістю страхових продуктів в Україні.
37. Сутність та особливості страхової послуги як товару. Роль продажів страхових продуктів в розвитку страхової діяльності.
38. Поняття, типи й основні принципи функціонування систем продажів страхових продуктів.
39. Загальні закономірності й основні напрямки прямої продажі та системи продажів через страхових посередників: незалежних страхових брокерів і професійних фінансових консультантів.
40. Переваги і недоліки різних систем продажів, їхній порівняльний аналіз і напрямки використання по видах страхових послуг.
41. Контролінг персоналу. Кадровий маркетинг. Система підготовки і перепідготовки персоналу та її організація.
42. Роль менеджера в управлінні страховою компанією. Аналіз та оцінка ділових якостей менеджера.
43. Сутність поняття «менеджмент ризиків», його мета і зміст в страхуванні.
44. Процедури менеджменту ризиків у страховій діяльності. Особливість ідентифікації й оцінки ризиків страхової діяльності.
45. Особливість страхування і перестрахування ризиків діяльності страхової організації.
46. Повний цикл управління ризиками і особливості основних етапів його застосування.
47. Сутність та функції перестрахування.
48. Законодавче регулювання перестраховальної діяльності.
49. Принципи управління перестраховальною діяльністю: відшкодування, граничної сумлінності й особливості їх додержання. Норматив максимальної відповідальності.
50. Управління перестраховальною діяльністю з вітчизняними та закордонними перестраховиками.
51. Сутність, функції та склад фінансового менеджменту страхової компанії.
52. Фінансові ресурси страхової компанії, їхні джерела і форми руху.
53. Аналіз страхових операцій, факторів управління ризиком і фінансовими результатами.
54. Планування фінансової діяльності страхової компанії. Контроль фінансових результатів і прибутку, обсягу страхових резервів і спеціальних фондів.
55. Основні принципи й особливості управління фінансами страхової компанії.
56. Управління інвестиційною діяльністю страхової компанії.
57. Податковий менеджмент страхової діяльності.

12. Питання для підготовки до підсумкового контролю (диференційованого заліку)

1. Основні складові страхової діяльності та тенденції їх розвитку в Україні.
2. Способи страхування та відповідні їм види страхової діяльності.
3. Сутність страхового ринку та його стан і розвиток в Україні.
4. Зміст і призначення основних принципів страхування.
5. Сутність та передумови формування страхового менеджменту.
6. Суб'єкти страхового менеджменту.
7. Страхова організація як складна багатофункціональна система та її властивості.
8. Середовище страхового менеджменту та його структура.
9. Принципи та функції страхового менеджменту.
10. Взаємозв'язок менеджменту страхових операцій, менеджменту перестраховування та інвестиційного менеджменту страхової діяльності.
11. Необхідність, сутність та призначення регулювання страхової діяльності
12. Страхове законодавство як інструмент регулювання страхової діяльності.
13. Державний нагляд та регулювання страхової діяльності - завдання, функції, права й обов'язки.
14. Національна комісія з регулювання ринків фінансових послуг та її функції.
15. Реєстрація страхової компанії та її ліцензування.
16. Реєстрація та ліцензування суб'єктів страхового ринку.
17. Функції контролю, забезпечення гласності діяльності суб'єктів і підтримки правопорядку в галузі тощо.
18. Вплив норм міжнародного права на формування законодавчої бази регулювання страхової діяльності в Україні.
19. Стратегічний менеджмент страхової діяльності та його складові.
20. Стратегії страхової діяльності.
21. Аналіз зовнішнього середовища діяльності страхової компанії.
22. Методи аналізу внутрішнього середовища діяльності страхової компанії.
23. Характеристики SWOT-аналізу та його застосування у страховому менеджменті.
24. Стратегічні цілі страхового менеджменту та чинники їх вибору.
25. Види стратегій страхової діяльності та принципи їх формування.
26. Стан та напрямки розвитку стратегічного менеджменту страхової діяльності в Україні.
27. Зміст і принципи організації страхового менеджменту.
28. Аналіз організаційно-правових форм здійснення страхової діяльності на вітчизняному ринку.
29. Акціонерна страхова компанія та її структура. Представництво, агентство, філія страхової компанії.
30. Особливості створення страховика, що здійснює страхування життя.
31. Особливості створення страховика, що здійснює загальні види страхування.
32. Особливості створення страховика, що здійснює перестраховування.
33. Вимоги до реорганізації та ліквідації страховика.
34. Основні типи організаційних структур страховиків, їх переваги та недоліки.
35. Етапи вдосконалення організаційних структур.
36. Управлінський цикл страхової компанії.
37. Інформаційно-технічне забезпечення страхової діяльності.
38. Інформаційні бази для страхової діяльності. Стан та напрямки розвитку інформаційного забезпечення вітчизняних страховиків.
39. Функції автоматизованих офісних систем в страхових компаніях.
40. Взаємозв'язок стратегії та планування менеджменту страхової діяльності.
41. Основні методи розробки планів менеджменту страхової діяльності.
42. Вимоги до поточного та оперативного планування страхової діяльності
43. Вимоги до стратегічного планування страхової діяльності.
44. Бізнес-планування на етапі ліцензування страхової діяльності.
45. Технологія складання та практичної реалізації планів в страховій компанії.
46. Зміст та завдання управління якістю страхового продукту.

47. Управління здійсненням ризиковими видами страхування: сутність та складові.
48. Управління здійсненням страхування життя: сутність та складові.
49. Договір страхування як інструмент реалізації страхового продукту.
50. Механізм розробки страхового продукту.
51. Страховий маркетинг та його роль в страховому менеджменту.
52. Конкурентні можливості та середовище страхового продукту по концепції М. Портера.
53. Аналіз страхового портфеля з використанням матриць Бостонської консультативної групи.
54. Аналіз страхового портфеля з використанням матриць фірми Мак Кінзі.
55. Управління страховим портфелем конкурентоспроможних страхових послуг.
56. Сучасний стан та напрямки розвитку управління якістю страхових продуктів в Україні.
57. Особливості страхової послуги як товару.
58. Поняття, типи й основні принципи функціонування систем продажів страхових продуктів.
59. Пряма система продажів страхових продуктів.
60. Системи продажів страхових продуктів з залученням страхових агентів.
61. Принципи управління мережею страхових агентів.
62. Системи продажів страхових продуктів через страхових та перестрахових брокерів.
63. Порівняльний аналіз систем продажів страхових продуктів.
64. Підсистема кадрового менеджменту страховика.
65. Основні професійні якості менеджера страхової організації.
66. Переваги принципу делегування повноважень в управлінні персоналом страховика.
67. Менеджмент ризиків страхової діяльності: його мета і зміст.
68. Особливість ідентифікації й оцінки ризиків страхової діяльності.
69. Характеристика ризиків страхової діяльності.
70. Принципи організації служби менеджменту ризиків страхової компанії.
71. Повний цикл управління ризиками страхової діяльності.
72. Організаційно-технічні способи управління ризиками страхової діяльності.
73. Фінансово-договірні способи управління ризиками страхової діяльності
74. Страхування і перестраховування як засіб управління ризиками діяльності страховика.
75. Визначення, зміст та функції перестраховування. Законодавче регулювання перестраховальної діяльності.
76. Принципи управління перестраховальною діяльністю.
77. Управління пропорційним перестраховування.
78. Управління непропорційним перестраховування.
79. Порівняльний аналіз управління перестраховальною діяльністю з вітчизняними та закордонними перестраховиками.
80. Сутність, функції та склад фінансового менеджменту страхової компанії.
81. Оцінка фінансових ресурсів страхової компанії.
82. Планування фінансової діяльності страхової компанії.
83. Основні принципи й особливості управління фінансами страхової компанії.
84. Управління формуванням страхових резервів
85. Управління розміщенням страхових резервів.
86. Управління інвестиційним портфелем страхової компанії.
87. Управління платоспроможністю страховика.
88. Управління формуванням та використанням прибутку.
89. Управління податками страховика.
90. Показники, що використовуються в економічному аналізі страхових операцій.

13. Методи навчання

1. Методи навчання на лекціях: вербальний метод (лекція, дискусія тощо); методи візуалізації (презентація, графічна та таблична ілюстрація, метод демонстрацій тощо); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, анотування тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

2. Методи навчання на практичних заняттях: вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо); практичний метод (метод візуалізації (презентація, графічна та таблична ілюстрація, метод демонстрацій та інші); дослідницький метод, пошуковий метод (робота з навчально-методичною літературою: рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); кейс-метод (вирішення ситуацій, розв'язання завдань тощо); метод проблемного виконання, репродуктивний метод.

14. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Страховий менеджмент» використовуються такі методи оцінювання:

- для поточного контролю у вигляді: *усного та письмового опитування, фронтального опитування, доповідей, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, написання есе (рефератів), виконання індивідуальних завдань тощо.*

- для модульного контролю у вигляді: *письмової відповіді (теоретичні питання, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач тощо).*

- для підсумкового контролю у вигляді *диференційованого заліку у формі письмової відповіді (теоретичні питання, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач тощо).*

15. Засоби діагностики результатів навчання

Робоча програма передбачає застосування засобів діагностики результатів навчання за формами контролю знань:

- *поточний контроль* може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.
- *модульний контроль* передбачає письмове виконання різних видів контрольних завдань.
- *підсумковий контроль* передбачає проведення екзамену або заліку.

Завершальним етапом досягнення запланованих програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» є підсумковий контроль – диференційований залік.

16. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Для оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються контрольні заходи у формі поточного, модульного та підсумкового контролю знань у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Поточний контроль

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни. Оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти для дисципліни «Страховий менеджмент» відбувається за такими рекомендованими балами:

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти	Кількість балів
Аудиторна робота	
Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач тощо	1-5
Тестування	1-5
Ділова гра, практичний кейс тощо	1-10
Інші види аудиторної роботи*	

Самостійна робота	
Реферат, есе тощо	1-10
Інші види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти (участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо); написання наукової статті, участь у конкурсах студентських робіт тощо)	1-10
Інші види самостійної роботи*	
Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-50

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Модульний контроль

Навчальна дисципліна «Страховий менеджмент» передбачає виконання двох модульних контрольних робіт. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» оцінюється в **10 балів**. Максимальна сумарна кількість балів за модульний контроль складає **20 балів**.

Здобувач вищої освіти допускається до підсумкового контролю у разі набрання ним за результатами поточного та модульного контролю не менше **20 балів**.

Для визначення ступеня засвоєння (змістового модуля) навчальної дисципліни та контрольного оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Підсумковий контроль

Максимальна кількість балів за диференційований залік з навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» складає **40 балів**.

Для визначення ступеня засвоєння навчальної дисципліни та контрольного оцінювання знань здобувачів вищої освіти за підсумковим контролем застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Підсумкова оцінка переводиться у національну систему оцінювання і шкалу ECTS згідно таблиці:

Порядок переведення оцінок у систему ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для екзамену курсової роботи (проекту), практики	для заліку (диференційованого заліку)
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60											Підсумковий контроль	Сума	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					Самостійна робота			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		T11		
2	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	10	40	100
Модульний контроль 1 - 10					Модульний контроль 2 - 10								

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50	10	40	100

18. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Страховий менеджмент» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силабус;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- методичні вказівки до вивчення дисципліни;
- опорний конспект лекцій;
- варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- варіанти завдань для модульного контролю;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

19. Рекомендована література

Основна

1. Білик О.І., Хім М.К. Державне і приватне страхування. Теорія і практика: Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019.- 232 с.
2. Сокиринська І. Г. Журавльова Т.О., Аберніхіна І.Г. Страховий менеджмент. Навчальний посібник./ І.Г.Сокиринська, Т.О.Журавльова, І.Г.Аберніхіна – Дніпропетровськ: Пороги, 2016. – 300 с.
3. Бігдаш В.Д. Страхування: Навч.посіб. – 2-ге вид., стереотип. – К.: МАУП, 2007. – 448 с.

Допоміжна

4. Бігдаш В.Д. Методичні аспекти бізнес-планування діяльності страхової компанії / В.Д.Бігдаш// Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2009. – №3, Т.1- С.67-73
5. Бурлай Т.В. Соціально-економічна конвергенція: теорія та практика: монографія / Тетяна Вікторівна Бурлай; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». К., 2019. – 364 с.
6. Варналій З.С. Фінансові інститути та їх значення у розвитку сучасного фінансового ринку України / З.С. Варналій // Економіка і регіон. Полтава: ПолтНТУ, 2016. № 4(59). С.18-25. (Index Copernicus)
7. Гаманкова О. Страхова послуга як продукт діяльності страхових компаній в умовах ринку/ О.Гаманкова// Вісник КНУ імені Т.Шевченка. – 2008. – №104. – С.16-19
8. Гаманкова О.О. Фінанси страхових організацій: навч. посіб. / О.О. Гаманкова. – К.: КНЕУ, 2007. – 328 с.
9. Говорушко Т.А., Стецюк В.М., Толстенко О.Ю. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку: монографія. – К.: ЦУЛ, 2013. – 168 с.

10. Горбач Л.М., Каун О. Б. Страхування: навч. посіб. - К.: Кондор, 2010. – 520 с.
11. Ільченко Г. О. Захист прав споживачів страхових послуг: Монографія / Г.О. Ільченко. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 184 с.
12. Крегул Ю.І. Захист прав споживачів фінансових послуг: монографія / Ю.І. Крегул, О.Ю. Радченко. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 264 с.
13. Олешко Н.В. Управління достатністю капіталу страхових компаній. / Олешко Наталія Сергіїна Дисс. на здобуття наук.ступ.канд.економ.наук. Спеціальність 08.00.08-гроші, фінанси і кредит.-2016. 391с.
14. Підсумки діяльності страхових компаній у 2016 році // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: < <http://forinsurer.com/files/file00334.pdf>
15. Дадико Г.Д. Маркетингові інновації як актуальний напрям розвитку страхового ринку України в сучасних умовах/ Г.Д.Дадико Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – №5. – С.59-63

20. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

Органи державного управління і національні інститути

Офіційна сторінка Президента України www.president.gov.ua

Урядовий портал Кабінету Міністрів України www.kmu.gov.ua

Національний банк України www.bank.gov.ua

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України www.me.gov.ua

Міністерство фінансів України www.minfin.gov.ua

Державний інформаційно-аналітичний центр моніторингу зовнішніх товарних ринків «Держзовнішінформ» www.ukrdzi.com

Національні науково-дослідні інститути та центри

Національний інститут стратегічних досліджень www.niss.gov.ua

Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова www.uceps.org

Інститут економічних досліджень і політичних консультацій www.ier.kiev.ua

База українського законодавства в Інтернет www.lawukraine.com

Наукові та електронні бібліотеки в Україні

Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського www.nbuv.gov.ua

Національна парламентська бібліотека www.alpha.rada.kiev.ua

Електронна бібліотека Львівської комерційної академії www.dev.lac.lviv.ua/lib

Наукова бібліотека імені Максимовича www.lib-gw.univ.kiev.ua

Дніпропетровська обласна наукова бібліотека www.libr.dp.ua

Вінницька державна обласна універсальна наукова бібліотека імені К.А.Тімірязєва www.library.vinnitsa.com

Львівська електронна бібліотека імені В.Стефаніка www.lsl.lviv.ua

Одеська державна наукова бібліотека імені М.Горького www.ognb.odessa.ua

Велика економічна бібліотека www.economics.com.ua

Електронна бібліотека www.lib.com.ua

Міжнародні економічні і фінансові організації

Міжнародний валютний фонд (МВФ) (The International Monetary Fund) www.imf.org

Організація об'єднаних націй (ООН) (United Nations Organization) www.un.org

Світова організація торгівлі (СОТ) (The World Trade Organization) www.wto.org

Група Світового банку (The World Bank Group) www.worldbank.org

Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР) (International Bank for Reconstruction and Development) www.worldbank.org/ibrd

Органи статистики

Державна служба статистики України www.ukrstat.gov.ua

U.S. Department of the Treasury www.ustreas.gov

Bureau of the Public Debt T-Bill, Notes and Bonds www.publicdebt.treas.gov

U.S. Bureau of Economic Analysis www.bea.doc.gov

U.S. Department of Commerce www.doc.gov
National Bureau of Economic Research www.nber.org
Investment Company Institute www.ici.org
Joint Economic Committee www.house.gov
Statistics Canada www.statcan.ca
U.K. Office of National Statistics www.ons.gov.uk
Japan Economic Planning Agency www.epa.go.jp
German Federal Statistical Office www.statistik-bund.de
German Finance Ministry www.bundesfinanzministerium.de
German Federal Economics Office www.bawi.de